

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง "พัฒนาการของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์" เป็นการวิจัยที่ใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นแนวทางในการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงประวัติความเป็นมา พัฒนาการและสถานการณ์ดำเนินงานธุรกิจของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ทั้งนี้เพื่อทราบถึงภาพรวมของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ซึ่งถือเป็นตัวผู้ส่งสาร (sender) ในแบบจำลองกระบวนการสื่อสารมวลชนนั่นเอง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยอาศัยวิธีการดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research) เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา พัฒนาการ สถานการณ์ดำเนินงานธุรกิจของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยอาศัยแหล่งข้อมูลจากเอกสารดังนี้

1.1 ข่าวที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการผลิตรายการโทรทัศน์

1.2 บทความจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ ที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับธุรกิจการผลิตรายการโทรทัศน์

1.3 เอกสารที่ได้รับจากบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์โดยตรง ได้แก่ประวัติความเป็นมา แผนผังการจัดโครงสร้างองค์กร รายชื่อรายการโทรทัศน์ที่บริษัทฯ ผลิตขึ้นมา

1.4 เอกสารอื่น ๆ เช่น หนังสือ วิทยานิพนธ์ สารานุกรม

2. การรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ (Survey research) โดยอาศัยวิธีการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานธุรกิจการผลิตรายการโทรทัศน์ของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์

ประชากร ได้แก่ บริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ที่ดำเนินธุรกิจในช่วงเวลาที่ศึกษา คือระหว่าง พ.ศ. 2511-2533

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาถึงความเป็นตัวแทนของประชากรที่เป็นบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ โดยมีหลักการและวิธีการดังนี้

1. สํารวจจำนวนบริษัทที่ดำเนินธุรกิจการผลิตรายการโทรทัศน์ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2511-2533 ซึ่งมีประมาณ 50 บริษัท

2. กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 เป็นบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ที่ยังดำเนินธุรกิจอยู่จวบจนปัจจุบัน

2.2 บริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์นั้น ๆ ได้ดำเนินธุรกิจมาเป็นระยะเวลา 3 ปีขึ้นไป

2.3 บริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์นั้น ๆ ต้องมีเวลาในการออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์อยู่ในปัจจุบัน โดยมีเวลาในการออกอากาศรวมกันอย่างน้อย 2 ชั่วโมง/สัปดาห์

2.4 บริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์นั้น ๆ ต้องไม่เป็นบริษัทลูกหรือบริษัทที่ดำเนินการอยู่ในเครือของสถานีโทรทัศน์แห่งใด ๆ

3. เลือกบริษัทที่ดำเนินธุรกิจการผลิตรายการโทรทัศน์ในช่วงเวลาที่ศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวนทั้งสิ้น 9 บริษัท ดังนี้

- (1) บริษัท รัชฟิล์มทีวี จำกัด
- (2) บริษัท เจ เอสแอล จำกัด
- (3) บริษัท แบริดจ์ อินเทอร์เน็ตคอมมิวนิเคชั่น จำกัด
- (4) บริษัท บอว์น ออปเปอเรชั่น จำกัด
- (5) บริษัท นิธิทัศน์ โปรโมชั่น จำกัด

- (6) บริษัท แกรมมี เอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด
- (7) บริษัท ไนท์สปอต โปรดักชั่น จำกัด
- (8) บริษัท กันตนา วีดีโอ โปรดักชั่น จำกัด
- (9) บริษัท ตาราวิดีโอ จำกัด

2.2 การสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับวงการโทรทัศน์ โดยพิจารณาบุคคลที่มีความเกี่ยวพันและมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวงการโทรทัศน์เป็นหลัก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง "พัฒนาการของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์" อาศัยวิธีการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา พัฒนาการ และสภาพการดำเนินงานธุรกิจผลิตรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเอกสารดังที่กล่าวมาทั้งหมด โดยอาศัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากการทำบันทึก (Note taking) และการทำบัญชีหนังสือ (Bibliography)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการดำเนินธุรกิจผลิตรายการโทรทัศน์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในเชิงเจาะลึก หรือ "Depth interview" ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและถูกต้อง โดยมีประเด็นครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- จุดก่อตั้งบริษัท
- วัตถุประสงค์ และแรงจูงใจในการก่อตั้งบริษัท

- การดำเนินกิจการของบริษัท
- ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานของบริษัท
- ปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอก
- ปัญหาในการดำเนินงานของบริษัท
- โครงสร้างการแบ่งสายงานภายในบริษัท
- ภาพรวมของรายการโทรทัศน์ในประเทศไทย
- ภาพรวมของธุรกิจการผลิตรายการโทรทัศน์ (อดีต ปัจจุบัน อนาคต)
- ผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่มีต่อบริษัท
- แนวโน้มของตัวบริษัทในอนาคต
- โครงการรายการที่บริษัทจะผลิต
- ประวัติการผลิตรายการโทรทัศน์ของบริษัท
- กระบวนการเข้าไปเป็นเจ้าของเวลาในการออกอากาศและการบริหารการขายรายการ
- คำถามเฉพาะ เพื่อต้องการทราบรายละเอียดในบางประเด็นเป็นพิเศษ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา พัฒนาการ และสภาพการดำเนินธุรกิจของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ทดสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยอาศัยการเปรียบเทียบข้อมูลเรื่องเดียวกันจากแหล่งต่าง ๆ ประกอบเข้ากับการพิจารณาถึงความเป็นไปได้และความน่าเชื่อถือในข้อมูลนั้น ๆ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคล ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการทดสอบความน่าเชื่อถือด้วยวิธีเดียวกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กระทำโดย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา พัฒนาการ และสภาพการดำเนินงานธุรกิจผลิตรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ ในห้องสมุด และติดต่อขอเอกสารบางอย่างเพิ่มเติมจากบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์โดยตรง

2. การสัมภาษณ์บุคคลนั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อกรรมการผู้จัดการบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ (หรือบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับผู้บริหารของบริษัท) ที่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง "พัฒนาการของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์" ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. วิเคราะห์การกำเนิดบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเอกสารประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล เพื่อทราบถึงปัจจัยกำหนดที่ส่งเสริมให้เกิดการตั้งบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์ขึ้นมา

2. วิเคราะห์พัฒนาการของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยอาศัยข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล เพื่อทราบถึงภาพรวมของพัฒนาการที่เกิดขึ้นในบริษัทผู้ดำเนินงาน

งานผลิตรายการโทรทัศน์ การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยแยกวิเคราะห์ออกเป็นประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์พัฒนาการของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์

2.1.1 พัฒนาการด้านโครงสร้างองค์กร เป็นการวิเคราะห์ถึงลักษณะการจัดโครงสร้างองค์กรของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์รวมถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างองค์กรที่เกิดขึ้นในบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์

2.1.2 พัฒนาการด้านรูปแบบการดำเนินธุรกิจ เป็นการวิเคราะห์ถึงรูปแบบและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินธุรกิจการผลิตรายการโทรทัศน์ที่เกิดขึ้นในบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์

2.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์

2.3 วิเคราะห์ผลสืบเนื่องจากการพัฒนาการฯ

2.4 วิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์